

Ако се по јутру дан познаје, а тако обично бива, ни почетак изборне кампање не обећава да ће ђурђевдански избори Србији донети нешто ново. Наравно, ако се под новим не поразумева то што би евентуално политичка класа могла да замени политичку олигархију, са намером да и она сутра постане то исто. Са терена изборних листа, на којима се дуги низ година врте једне те исте личности „заслужне за свој џеп и страначки интерес“ уз понеког хармоникаша или старлету, прешло се на ружење села и градова билбордима и плакатом на плакат, загађивањем етера ТВ спотовима, обиласком сеоских штала, сликањем са бакином чарапом у једној и „виско технолошком“ немачком у другој руци, коју ето Србин није знао да произведе па смо му морали позатварати све његове фабрике. А, тек шта све могу, поручују нам политичари, да ураде мале породичне фирме за индустријализацију и технолошки развој и просперитет Србије. Циркус за доконе и најгрубљи атак на интелигенцију обичног човека.

Битка се бије ко ће кога победити, која странка са којом никако неће а са којом би могла да освоји власт. Још је рано за ружења и „вађења из фиока“ афера. Но, када се буду стварале постизборне коалиције, сви ће моћи са сваким јер је власт сласт а новац моћ. Неко би да уђе у власт да осети сласт и моћ, други да задрже привилегије а понеки (част изузецима) да избегну полагање рачуна на местима која нису нимало пријатна.

Србија и у ове изборе улази политички дубоко подељена, што никако не би смела себи дозволити у условима када је, као ретко када у недавној прошлости, оптерећена огромним проблемима економске природе, бедним социјалним стањем у друштву, растакањем државног бића, криминалом и корупцијом, неуређеном и запуштеном државом, страним притисцима и уценама и веома сумњивим међународним угледом. Познати су примери у недавној прошлости, као на пример Јапан после II светског рата, да су политичке елите и сви релевантни субјекти друштва смогли снаге да се договоре и уједине око најважнијег државног и националног циља, прилагоде му своје програме и предано раде на његовој реализацији. Иако Србија није Јапан нити Срби могу бити Јапанци, њихов послератни договор да земљу морају увести у ред економски најразвијенијих држава света, у чему су и успели, могао би послужити као пример како

се земља може извући из проблема.

Политичка елита Србије, без државничке визије, што својом неумешношћу што утицајем спољног фактора, није смогла снаге да окупљањем свих релевантних фактора овога друштва консензуално дефинише дугорочне стратешке националне и државне циљеве, да би будуће владе, без обзира на страначко утемељење, могле и биле дужне да га својим оперативним програмима спроводе у дело.

Србија је имала и има кадровски потенцијал да дефинише најважније стратешке националне и државне приоритете, у чему би значајну улогу морала имати научна и стручна јавност, узимањем у обзир српске традиције, идентитета, очувања сопствених вредности, стања у којем се налази друштво и држава и посебно чему стремимо али и саагледавање и уважавање стања и тенденција у међународним односима. Српски гласачи управо сада, пред изборе, требало би да сазнају зашто политичке елите нису показале вољу ни интерес да до тога дође. Да ли је било иницијатива у том правцу, ко их је покретао а ко опструирао и зашто? Које је у интересу да Србија и даље остане политички „распопућена“ земља? Зашто се владајућа већина арогантно и потцењивачки односила према неким иницијативама опозиције, а њих је било посебно у односу на проблем КиМ и ЕУ, да отворе дијалог и заједнички потраже решења, ради јединственог наступа. Посебно је питање колико је инострани фактор у томе имао удела, имајући у виду добро опробану формулу „завади па владај“.

За Србију, у стању у којем се налази на унутрашњем и међународном плану, два су најважнија стратешка циља: економски развој и уређење запуштене државе. У условима светске економске кризе, за њихову реализацију Србија треба првенствено да се ослони на сопствене ресурсе који нису мали посебно у оним областима (пољопривреда, енергетика, инфраструктура) где имамо компаративне предности. Што дође са стране веома скупо платимо. И минорном страном инвеститору, али не и домаћем, дајемо не мале субвенције и понижавајуће јевтину радну снагу, без обавезе да део профита рефинансира у Србију. Понекад „покупи кајмак“ и без последица побегне. Погрешна је тврдња да неко са стране може и хоће бити „мотор“ економског развоја Србије, па макар то била и Немачка или италијански „Фијат“. Сарадња са свима, без фаворизовања било кога и измишљања безалтернативности, уз уважавање и обострану корист, што не подразумева неутралност већ „чисте рачуне“, дакле нешто на чему се граде најправеднији односи у међународној заједници и глобализованом свету.

Друга два неизбежна проблема, КиМ и ЕУ, у којима инострани фактор, нашом кривицом, има преобладајући утицај, треба за сада оставити по страни док Србија економски ојача

и успостави политичко јединство као брану страним утицајима и уценама. ЕУ је наша судбина по много чему, али ћемо на њу подуже почекати. До тада, створити услове да учлањењем не будемо сврстани у други или не знам који ред чланства. А КиМ, ко зна? Најгоре ће бити ако историја забележи да је нова демократска власт, без обзира на пропусте ранијих, изгубила део своје територије. Бојим се да се и то може десити, ако се има у виду под којим условима су започети и како су се водили преговори Београда и Приштине у Бриселу. Јер, „што се грбо роди, време не исправи“.

Пошто две најјаче странке немају велике програмске разлике око она два стратешка циља, (својевремено се могло чути да програм једне од њих и није тако лош али се не спроводи), можда још није касно да своју активност усмере у том правцу, како би после избора, уз вероватно двотрећинску већину, формирале ефикасну владу стручних, некомпромитованих и вредних личности, мање подложних страним условљавањима и уценама малих странака. Вероватније је, међутим, да ће резултати ових избора ипак означити почетак стварања двопартијског система у Србији, што није лоше у политички стабилним, економски јаким и уређеним државама, што Србија сада није. Уверен сам и даље, што кроз своје текстове заговарам више од годину дана, да би за садашњу Србију, оваква каква је, и њен народ, велика коалиција, па макар и у једном мандату, била најбоље решење.

(*) Пошто је српска дипломатија у решавању значајних питања као спасоносно решење измислила (или прихватила) звездицу и фусноту, тешко да се и овај текст може привести крају без њих. Иако немам симпатија за политичку опцију аутора наслова овог текста, ето нађосмо се на истом, али без „Преокрета“ у тој комбинацији нове власти. Ко зна, можда се Ивици не свиђа.